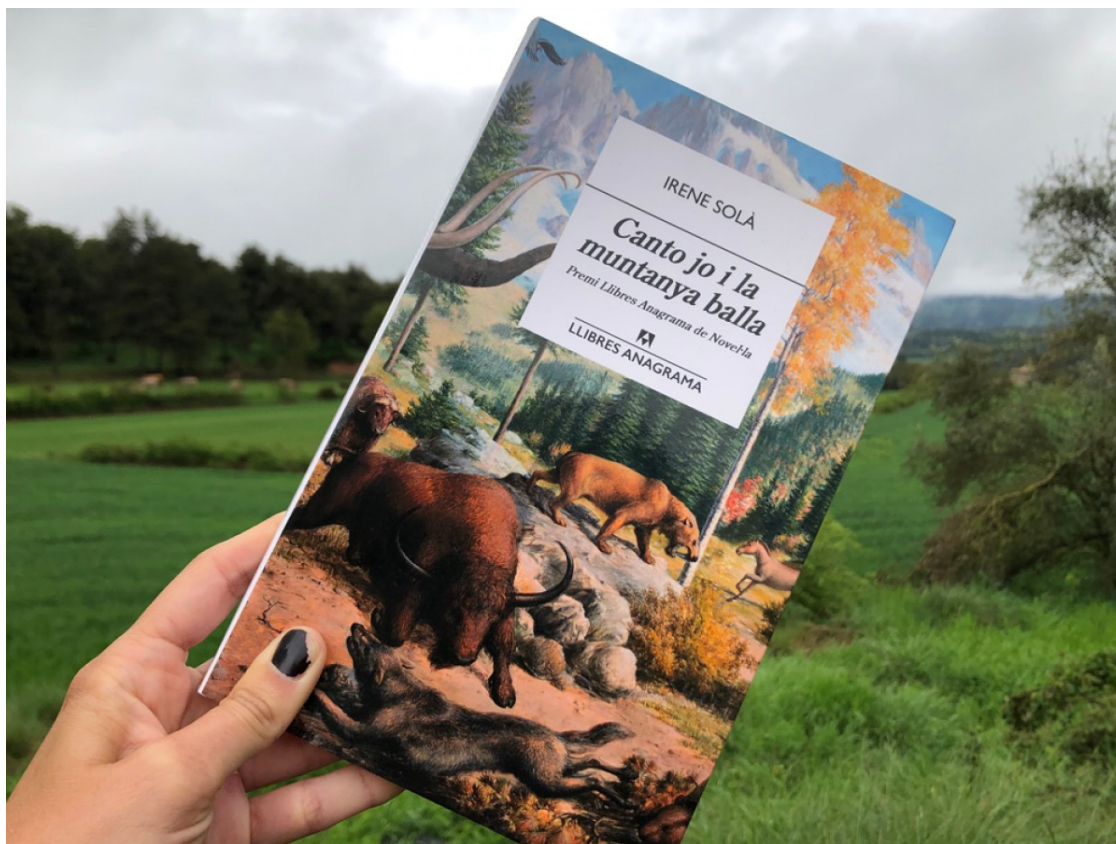

Setembre cultural | Actualitzat el 20/04/2020 a les 09:47

La memòria permeable de la Terra

Míriam El Mouhadab ressenya 'Canto jo i la muntanya balla' (Anagrama, 2019), d'Irene Solà, Premi Llibres Anagrama de Novel·la | «La memòria és com la pell, té capes diferents, però que formen un tot. L'altre element que fa que es percebi un cert caràcter unitari en l'obra és el paisatge. El paisatge és veu i decorat al mateix temps».

«Una de les grans virtuts d'aquesta obra és el tractament de la natura, concretament, del món rural. No és idil·lic, ni és exageradament macabre, i s'agraeix» | Sara Blázquez

Canto jo i la muntanya balla té aquell no sé què que fascina tant el lector expert i professional com el lector aficionat. Captiva, fascina i meravella a parts iguals perquè juga amb allò conegut i allò desconegut d'una manera fina i precisa però sense fer evident cap dificultat o entrebanc. És un llibre que a hores d'ara a la majoria de gent li sona, de manera que crea aquell fenomen que si no te l'has llegit no ets ningú.

Es tracta d'una novel·la coral, no hi ha narrador i cada un dels personatges posseeix i exerceix la seva veu, el seu paper. Ara bé, les novel·les corals són perilloses, perquè molts cops també són fragmentàries. Aquestes característiques exigeixen al lector la capacitat de lligar caps, de crear-se un fil narratiu amb buits. O, simplement, el lector no ha de perseguir la necessitat de construir la història com si fos un trencaclosques. Aquesta història no és un tot, són un conjunt d'històries que no pretenen ser un tot, ni traçar uns camins concrets que portin el lector a un món revelador.

Sí que hi ha un element vertebrador destacable per damunt dels altres: la memòria. La memòria

s'aborda des de perspectives molt diferents, cosa que, el fet que la majoria de personatges tinguin veu pròpia afavoreix molt que funcioni d'una manera molt orgànica, que quedi integrat dins la història, la història petita, concreta, la que té noms i cognoms. La memòria és com la pell, té capes diferents, però que formen un tot. L'altre element que fa que es percebi un cert caràcter unitari en l'obra és el paisatge. El paisatge és veu i decorat al mateix temps.

La lectura té moltes capes i les muntanyes, la terra, esdevé un reflex d'aquesta multiplicitat de lectures. Sobretot, remarcaria la idea que sempre és el mateix lloc però al mateix temps està en canvi constant: cada una de les capes entra en contacte amb la que té al damunt i la que té a sota, de manera que cada capa deixa uns sediments que transforma a la resta de capes. La lectura d'aquesta obra és una mica això, cada capítol, cada personatge comprèn una entitat en ella mateixa però s'enriqueix en el moment que es té en compte la resta, i així es configura la natura que l'autora intenta plasmar: la tempesta, un fantasma, les muntanyes, l'agutzil o el cabirol es troben tots al mateix nivell.

Una de les grans virtuts d'aquesta obra és el tractament de la natura, concretament, del món rural. No és idíl·lic, ni és exageradament macabre, i s'agraeix. Aquí es nota la voluntat de l'autora de conservar una fidelitat extrema als llocs on les històries passen. Al llegir l'obra es percep d'una manera indubtable que qui ha escrit allò ha fet un bon treball de camp. Tot això té molt a veure l'element inicial i indispensable: les llegendes. Aquestes, juntament amb la memòria i la natura, el paisatge, Prats de Molló i Camprodon, formen el triangle vital de l'obra. I, a dins d'aquest triangle hi té lloc la màgia tendre i molts cops incomprensible que fa d'aquesta mena de novel·la un fenomen. Tot això, li valdrà un lloc molt destacable en la literatura contemporània catalana del segle XXI, si és que encara no el té.

PD: A un podcast que es diu Coses Modernes, a l'episodi pilot, en parlen del llibre. Escolteu-ho perquè en fan una lectura (o interpretació) molt acurada i apassionant al mateix temps!